

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 221. — Štev. 221.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 22, 1939—PETEK. 22. SEPTEMBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

ROMUNSKI PREMIER VSTRELJEN

DEVET MORILCEV JE BILO JAVNO
VSTRELJENIH — KRALJ KAROL TA-
KOJ IMENOVAL AGRESANA ZA MI-
NISTRskega PREDSEDNIKA

BUKAREŠTA, Romunska, 22. sep. — Romun-
skega ministrskega predsednika Armanda Cali-
nesca, je včeraj ob 1.30 popoldne vstrelilo na naj-
bolj prometni ulici šest članov Zelezne garde, ko
se je iz svojega urada z avtomobilom vračal na
svoj dom. Ta umor naj bi bil uvod za splošno na-
cijsko vstajo na Romunskem, toda morilci niso na-
šli nikakega odziva in podpore ter je vstaja polici-
ja takoj zadušila. Policija je kmalu po umoru pri-
jela 9 zarotnikov, ki so bili takoj javno vstreljeni,
dva pa sta se sama usmrtila.

Kralj Karol je takoj imenoval za novega mini-
strskega predsednika generala Jurija Argesana,
poveljnika drugega armadnega kora. General Ion
Ilcu je bil imenovan za vojnega ministra.

Novi ministri so takoj zaprisegli kralju; pozno v
noči je bil sklican ministrski svet.

6,000,000 Francozov Mobiliziranih

PARIZ, 22. sep. — Francoska mobilizacija je bi-
la v 20 dnevih končana. Francija ima sedaj pod o-
rožjem 6,000,000 dobro izvežbanih rezervistov, ki
so razpostavljeni na razdaljo 100 milj, zroči proti
nemški meji.

To je največja koncentracija vojaške sile v zgo-
dovini sveta. Vsi Francozi so temeljito izvežbani
vojaki in so prepričani, da bo treba enkrat za vse-
lej napraviti mir v Evropi. Morala francoskega vo-
jaka je na najvišjem štadiju.

FRANCOZI NAPREDOVALI NA ŠEST MILJ DOLGI FRONTI SEVERO OD REKE HORN

PARIZ, 22. sep. — Vojaška poročila pravijo, da francoska
armada prodira proti severu ob rekah Horn in Bickenalbe in
vojaki že vidijo Zweibrücken, ki se nahaja med najmočnej-
šimi utrdbami Siegfried obrambne črte. Francozi so s tem
prodorom dosegli prav blizu glavnih utrdb nemške "za-
padne stene".

NEMŠKA ARTILERIJA STRELJA NA FRAN- COSKO FRONTO

Ves dan je nemška težka artilerija streljala na francosko boj-
no črto od Rene pa do Mozele. Posebno so Nemci bombardi-
rali železnice in ceste za francosko črto.

ANGLEŽI NEPRESTANO PRIHAJAJO

Angleški vojaki v veliki množini prihajajo v Francijo ter
se odpravljajo na fronto, posebno na severni konec Magino-
tove obrambne črte, ki teče vzporedno ob belgijski meji.

POLJSKI VODITELJI INTERNIRANI NA ROMUNSKEM

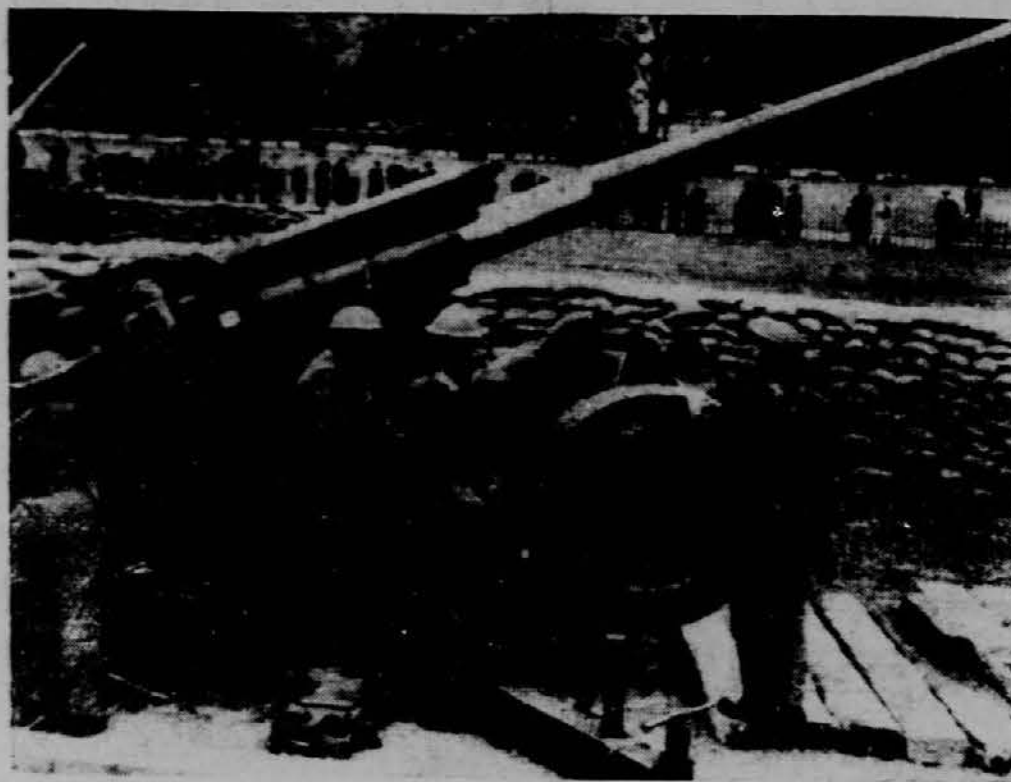
BUKAREŠTA, Romunska, 22. sep. — Uradni viri pravi-
jo, da je romunska vlada sklenila, da internira za čas vojne
poljskega predsednika Ignacija Mościckiego, vnanjega mini-
stra Josipa Becka in vrhovnega poveljnika poljske poražene
armade maršala Edvarda Smigly-Rydzja.

Smigly-Rydz je bil poslan v Craiova ob romunsko-bolgar-
ski meji, Mościcki v Bicz, kjer je bil nastanjen v vojskem
gradišču kralja Karola, Beck pa je bil interniran v Slanicu,
severno od Bukarešte.

Francoska vlada je prosila romunsko vlado, naj Mościcke-
mu, Becku in Smigly-Rydzu dovoli, da odidejo, kakor žele,
toda vlada je ugodila nemški vladi, ki je prešla, da so vsi tri-
je internirani na Romunskem.

BEREZKI, Poljska, 22. sep. — Ostanek poljske armade se
je vedno bral na štirih krajih, med njimi v Varšavi in okoli
Lvova. Navale temu pa je za Nemce vojna na Poljskem kon-
čana.

LONDON SE PRIPRAVLJA NA ZRAČNO OBRAMBO

Posadka protizračne baterije se pripravlja na napad v nekem londonskem parku. Vežbanje
gledajo radovedneži, ki stojijo v primerni oddaljenosti.

Rooseveltova poslanica

PREDSEDNIK ZELI PRAVO, TRADICIJSKALNO NEV-
TRALNOST.—PRIPOROČAL JE PREKLIC EMBARGA

WASHINGTON, D. C., 22.
septembra. — Predsednik F.
D. Roosevelt je s svojo poslanico,
katero je osebno prebral,
priporočal kongresu, da takoj
prekliče embargo na orožje za
vojskujoče se države ter se naj
dežela vrne k pravi, tradicio-
nalni nevtralnosti in k medna-
rodnemu pravu, kar bo najgo-
tovoješe jamstvo, da se Združe-
ne države ne bodo zapletle v
novo svetovno vojno.

Predsednikovo poslanico je
500 senatorjev in poslancev
sprejelo z mešanimi občutki,
ker so prejeli že celo povodenj
pisem, v katerih so jim volilec
naročali, da naj prekličejo se-
danje nevtralnostne postavbe,
drugi pa so jim zopet naročali,
naj jo obdržijo.

Vsi kongresniki pa so molče
poslušali, ko je predsednik re-
kel:

"Žal mi je, da je kongres
sprejel takimenovano nevtral-
nostno postavbo. Ravno tako pa
tudi obžalujem, da sem posta-
vbo podpisal."

Predsednik je dalje rekel v
svoji poslanici, da more po ob-
stoječih postavah in po novih
odredbah doseči, da morejo
vojskujoče se države dobiti o-
rožje in municijo na podlagi
gotovega plačila in da morejo
blago takoj sprejeti v svojo
last, ko je plačano. Na kredit
pa ne bo nobena vojskujoča se
država dobila nikakega vojne-
ga materiala.

Predsednik je prosil kongres,
da prekliče embargo in naj se
nato takoj odgodi.

Iz Kapitola:

Nadaljni vojaški atašeji

WASHINGTON, D. C., 20.
sep. — Ameriški vojni depart-
ment je ojačil svoj štab voja-
ških opazovalcev v Evropi. Za
pomožnega vojaškega atašeja
v Londonu je bil imenovan ka-
pitan G. Bryan Conrad. Do-
slej so bili v Londonu pod vo-
dstvom brigadnega gen. Sher-
mana Milesa štirje oficijelni a-
meriški vojaški opazovalci.

Rekel je, da je naprosil vo-
ditelje obeh strank, da naj o-
stanejo v Washingtonu ves čas
zasedanja izvanrednega kon-
gresu ter jim obljubil, da jim
bo vsak čas na razpolago, da se
z njim posvetujejo.

Kongresniki je prosil, da
složno sodelujejo z njim v kri-
tičnem času ter pri tem rekel,
da je njegov namen in geslo:
"DRŽATI AMERIKO PROČ
OD VOJNE!"

K tem njegovim besedam so
vsi kongresniki živahno ples-
kali.

Kongres je po predsedniko-
vem govoru takoj šel na delo.

Roosevelt bo posredoval pri poravnavi

WASHINGTON, D. C., 21.
sep. — Rooseveltova admini-
stracija izdeluje načrte za mi-
rovno kampanjo, čije smoter
naj bi bilo pobotanje Ameri-
ške delavske federacije in kon-
gresu za industrijalno organi-
zacijo. Kampanja se bo vršila
pod geslom, da je vsled vojne
v Evropi potrebna sloga med
delavstvom ter da je sloga med
delavstvom bistveni del nara-
dne edinosti.

Predsednik je rekel včeraj
časnikarjem, da bo poslal o-
sebno poslanico konvenciji De-
lavske federacije, ki se bo za-
čela dne 2. oktobra v Cincin-
ati, O. V poslanici bo najbrž
priporočil mir oziroma slogo
med delavstvom.

Konvencija Lewisovega Kon-
gresu se prične dne 10. okto-
bra v San Franciscu, Cal. Tu-
di tej konvenciji bo poslal
predsednik slično poslanico.

Delavska tajnica Miss Per-
kins je rekla: — V teh časih
je največje važnosti, da se a-
meriško delavstvo sporazume.

WPA bo pomagala narodni obrambi

WASHINGTON, D. C., 21.
sep. — Works Progress Admi-

Predsednik senatnega odbora
za vnanje zadeve Key Pittman
je sklical sejo odbora za v so-
boto ter zagotovil, da bo storil
vse, da bo senatu v 3 dneh
predložil svojo predlogo.

Voditelj poslanske zbornice
so svojim tovarišem rekli, da
so "prosti" do prvega novem-
bra, ker pričakujejo, da bo se-
nat o nevtralnosti predlogi de-
batiral pet tednov.

Proti koncu svojega govora
je predsednik Roosevelt pozival
ameriški narod, da kot de-
dič evropske kulture, obdrži
na zapadni polobli trdnjavo,
kjer bo mogla civilizacija žive-
ti dalje.

Delavske vesti

nistracija se bavi z načrti, ka-
ko bi se dalo naju-pešneje po-
magati narodni obrambi ter
popraviti škodo, ki jo bodo i-
mele ameriške industrije vsled
vojne v Evropi.

Državnim administratorjem
je bilo naročeno, posvetiti naj-
večjo pozornost načrtom, ki i-
majo obrambno vrednost. Pred
vsem bodo gradili občinske
airpote, mostove, ceste in vo-
jašnice. Meseca januarja bo
zaposlenih pri WPA nad dva
milijona oseb, dasi jih dobi
vsak teden precejšnje število
delo v privatnih industrijah,
posebno v industriji jekla.

Parniki so zadržani vsled stavke

Vsled stavke mornarjev je v
newyorškem pristanišču zadr-
žan parnik Washington United
States parobrodne črte. To je
največji ameriški parnik ter
je pripeljal domov večje šte-
vilo Amerikancev, ki so bili vsled
vojnih zmed v Evropi zadržani.

Washington je že sedmi a-
meriški parnik, ki ne more od-
pluti vsled stavke mornarjev,
kateri zahtevajo posebno pla-
čo oziroma nagrado za vožnjo
po ogroženem vodovju. Neka-
tere druge družbe so sicer ob-

Kaj se misli in govori po širokem svetu...

AVSTRIJA BAJE NI V VOJNI

Na zborovanju avstrijskih društev v New Yorku je bila
sprejeta resolucija, v kateri je rečeno, da je Avstrija prisilje-
na udeležiti se vojne proti državam, napram katerim goji od-
kritosrečno prijateljstvo.

Resolucija je podpisalo več odličnih Nemcev iz avstrijske-
ga ozemlja in se glasi: — Mi Avstriji v Združenih državah
Amerike dvigamo svoj glas v imenu zatiranega in k molku
prisiljenega avstrijskega prebivalstva ter protestiramo, ker
je bila Avstrija prisiljena udeležiti se vojne proti državam,
napram katerim goji odkritosrečno prijateljstvo.

— Odločno ponudimo, da so Avstrijo v mirnem času za-
sedle nemške čete in jo anektirale proti njeni volji.

— Svečano izjavljamo: da Avstrija ne bo nikdar priznala
upravičenost tega nasilnega dejanja; da bo Avstrija vedno
vztrajala pri svoji pravici sambodločevanja; da bo Avstrija
vedno zahtevala svobodo in državno neodvisnost; da se av-
strijski narod, četudi so njegovi vojaki prisiljeni se boriti ob
strani Nemčije, ne smatra za zaveznika Nemčije v boju proti
Angliji, Franciji, Čehoslovaški in Poljski.

— Avstrija ima samo enega sovražnika: zatiralec avstrijs-
ke svobode in neodvisnosti.

ITALIJA KOT POKROVITELJICA BALKANSKIH DRŽAV

RIM, Italija, 20. sep. — Italija se pripravlja na bodoče do-
godke s tem, da namerava prevzeti pokroviteljstvo med sku-
pino nevtralnih držav, ležečih med Atlantikom in Črnim mor-
jem. Poročila iz balkanskih prestolnic naznanjajo, da so začele
balkanske države smatrati Italijo za svojo pokroviteljico in za-
ščitnico. Med te države spada tudi Španija, ki se skuša čim-
prej odopomoči od posledic dolgotrajne državljanske vojne. —
Italija želi utrditi svoje stališče kot voditeljica evropskih nev-
tralecev. Če ji bo le količikaj mogoče, se ne bo vmešala v vojno.
Zaenkrat skuša Italija izkoristiti vsako trgovsko priliko. Nje-
ne ladje plujejo po vseh morjih.

Imenovanje Giuseppa Bastianinija, dosedanjega podtajni-
ka v ministrstvu vnanjih zadev, za poslanika v Londonu, pri-
ča, da Italija ne pričakuje vojne z Anglijo.

ARMADA NI ZADOSTNO OPREMLJENA

WASHINGTON, D. C., 20. sep. — Visoki armadni častniki
so mnenje, da bi bilo treba najmanj 550,000 dolarjev za po-
polno opremo ameriške armade, ako bi se Amerika vmešala v
vojno. Soglasno z mobilizacijskim načrtom, ki sta jih sestavila
skupni armadni in mornariški odbor, bi bilo mogoče postaviti
na bojišče v teku 90 dni milijon ameriških vojakov. Oprema, ki
jo ima sedaj armada na razpolago, je zelo pomanjkljiva. To se
tiče predvsem tankov, letal in težke artilerije.

KANADA NI PRIPRAVLJENA

TORONTO, Kanada, 20. sep. — Kanado ogrožajo združene
sile nacizma in fašizma. Dežela ni bila še nikdar tako malo
pripravljena kot je sedaj. — V tem smislu se je izrazil danes
ministrski predsednik Mitchell F. Hepburn ter pozval zakono-
dajno provincio Ontario, naj kaj stori v tem oziru.

— Anglija je pritisnjena danes s hrbtom ob zid, — je dejal
Hepburn, — Kanada je pa brez moči. To je slehernemu znano
in sleherni bo moral doprinese svoj delež.

Zakonodajna bo uveljavila petnajst strogih vojnih odredb in
v deželi bo proglašeno nekakšno vojno stanje.

TROCKI OBDOJA RUSKI VPAD

MEXICO CITY, Mehika, 20. sep. — Leon Trocki, svoječasni
boljševiški vojaški komisar, pravi, da je bil ruski vpad v Polj-
sko nadvse sramoten in kriminalen. V času, ko so se Rusi po-
svetovali s Francijo in Anglijo, kako bi bilo mogoče Poljsko
najuspešneje zaščititi, so razpravljali tudi z zastopniki nemške-
ga generalnega štaba, kako bi bilo Poljsko najuspešneje razko-
sati.

"SOVJETI SO IZDALI PROLETARJAT!"

PARIZ, Francija, 20. sep. — Več komunistov, članov po-
slanske zbornice, je izstopilo iz komunistične stranke. Franco-
ska generalna delavska konfederacija, ki se je bila pred leti
zvezala s komunističnimi strokovnimi unijami, je pozvala vo-
ditelje in delavce, naj prekinjejo stike z Moskvo. V resoluciji,
ki jo je podpisal izvršilni odbor Konfederacije, je rečeno, da se
ruski z napadom na Poljsko nesramno izdali svetovni prole-
tarjat.

ljubile podpisati z mornarji
tozadavne pogodbe, sporazum
med unijo mornarjev in Ame-
rican Merchant Marine Insti-
tutom pa še ni dosežen.

Danes se bo nadaljeval pro-
ces proti posadki parnika A-
merican Trader. Mornarji se
nisó hoteli pokoriti kapitano-
vem povelju, naj spravijo
parnik iz pristanišča.

Angleške in francoske paro-
brodne družbe so izjavile, da
bodo konci oktobra izstopile iz
Transatlantske konference.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank S. Lupa, President
Place of business of the corporation and address of above office:
214 WEST 126th STREET
NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Subscription Rates:

For one year (12 issues) in Advance	\$7.00
For six months (6 issues) in Advance	\$3.50
For three months (3 issues) in Advance	\$1.75
For one month (1 issue) in Advance	\$0.50

Single Copies: 10 Cents

Advertising Rates: On Application

GLAS NARODA - 214 WEST 126th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1243

RUSIJA

Ko je Rusija napadla Poljsko, je zagrešila slični zločin kakor Hitlerjeva Nemčija.

Hitler je zahteval Gdansk, koridor in druge dele Poljske, ki so pripadali pred svetovno vojno. Nemčiji, dočim se je Stalin iznenada spomnil svojih beloruskih in ukrajinskih bratov.

Nemški diktator se je proglasil za zaščitnika vseh Nemcev, živčih izven Nemčije, dočim smatra njegov ruski kame-rad za svojo sveto dolžnost pomagati poljskim narodnostnim manjšinam.

Oba se poslužujeta lepih fraz, da pokrijeta z njim svoje imperijalistične namene. V bistvu pa ni nobenega razločka med Hitlerjevo brutalnostjo in Stalinovo hinavščino.

Hitler je dal pomoriti v Nemčiji več tisoč komunistov in več tisočih jih je obsodil na počasno umiranje v koncentracijskih taboriščih. To bo počel tudi vbojce, navzlic temu ima pa dovolj vzroka biti Stalinu hvaležen.

Brez takojenotne nenapadne pogodbe s Sovjetsko unijo bi si nikdar ne upal napasti Poljske. Stalinov pohod v poljsko ozemlje je z veseljem pozdravil kajti Nemčija potrebuje svoje vojske na zapadni fronti in mora zaključiti svojo kampanjo na vzhodu.

Da sta se oba avtoritativne vladarja sporazumela glede razdelitve Poljske, je jasno. Razkosanje poljske republike je le prvi korak v programu nadaljnjih napadov.

Nemčija se bo zavzela za svoje "manjšine" na Romunskem, Madžarskem, v Latviji, Letonski, Estonski, v severnem Šlezvik in Danski. Sovjeti se bodo zadovoljili z Belo Rusijo, Ukrajino, Besarabijo (na Romunskem) in s Finsko. V nemškem programu sta najhujši deli Alzacija in Lotarinska ter razni drugi deli Evrope, kot naprimer Švica, Luxemburg, Liechtenstein, Holandska in nekaj delov Belgije.

Stalin je za spoznanje še bolj nesramen kakor Hitler. Ko je poslal rdečo armado v poljsko Ukrajno, je proglasil neutralnost, kar je spravilo Anglijo in Francijo v nemalo zadrego. Ker ju veže s Poljsko pogodbo, bi morali takoj napovedati Rusiji vojno. Zadovoljiti se pa tudi lahko z nazori boljševiškega vnanjega komisarja Molotova, ki pravi, da je poljska vlada prenehala obstojati in ker poljske vlade ni več, izgubi tudi nenapadna pogodba med Rusijo in Poljsko svoj pomen in svojo veljavo. To bi pa ne bilo v soglasju z angleško-francoskim stališčem, ki sta ga bili zavzeli napram Čehoslovaški. Beneška vlada je že pred letom dni odstopila, navzlic temu pa nočeta Anglija in Francija priznati nemškega protektorata nad češkimi in moravskimi ozemljema.

Kaj boste storila London in Pariz? Nujne obveznosti napram Poljski so jasne. Rusija je ravno tako napadalka kakor Nemčija in istotako ogroža Evropo in njene demokratične ustanove.

Anglija in Francija sta izdali Čehoslovaško in Špansko, v slučaju Poljske sta pa zgrabili za orožje. Tega pa nista storili vsled kakšne posebne naklonjenosti ali prijateljstva napram Poljski, pač pa zato, ker sta slutili, da utegneta postati žrtev Hitlerjevega stremjenja po svetovni nadvladi.

RUSI GREJO ŠE DALJE — VJELI SO NA TISOČE POLJAKOV

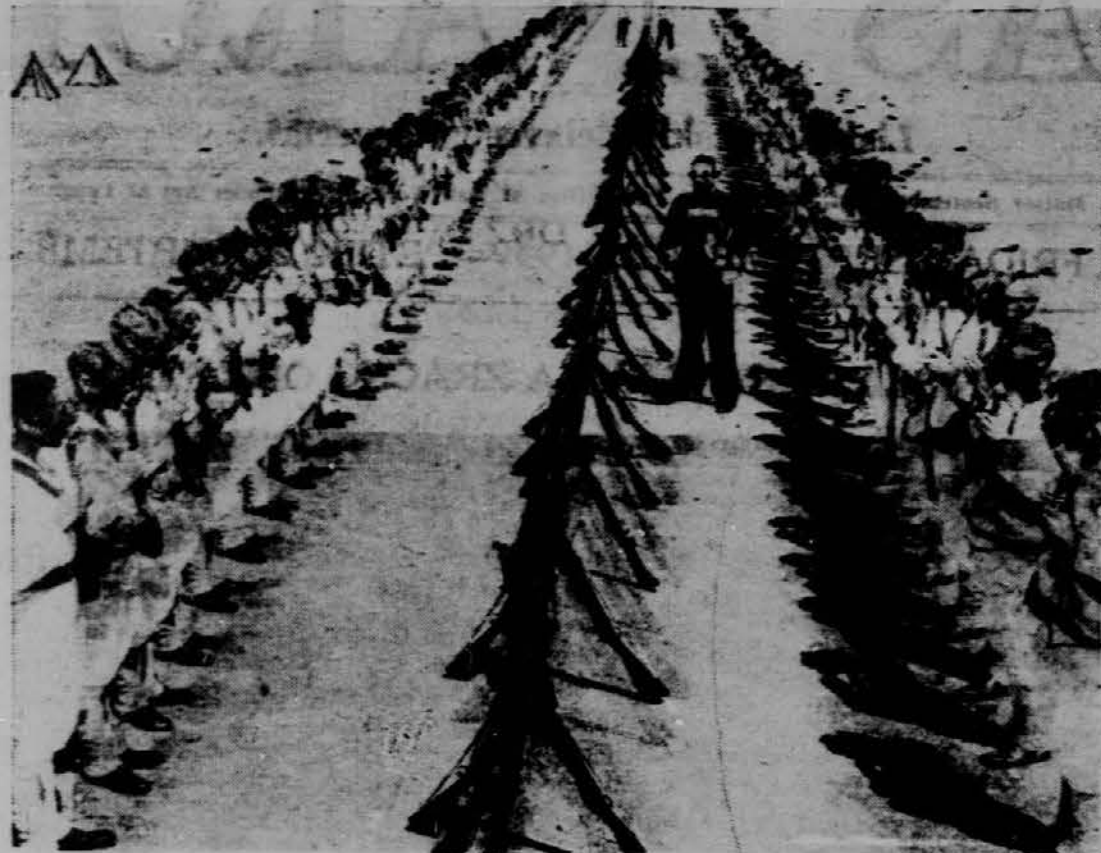
MOSKVA, 21. sep. — Rusko vrhovno vojaško poveljstvo neznanja, da ruska armada koraka dalje v Poljsko in da je zasedla Brest Litovsk in Grodno v severovzhodni Poljski blizu litvanske meje. Prej pa so Rusi zasedli Vilno, ki je bila nekdanja prestolnica Litvinske. Na jugu pa so Rusi zasedli Kovel, 100 milj severno od Ljova.

Rusko vrhovno vojaško poveljstvo naznanja, da so Rusi v štirih dneh vjeli 60,000 poljskih vojakov in da so razorožili tri poljske infanterijske divizije, dve kavalerijski brigadi in več manjših vojaških skupin. Mnogo topov, drugega orožja in municije so Rusi zaplenili v Vilni, Baranovičih, Molodecznu in Serrynju. Med drugimi je padlo Rusom v roke 280 topov in 120 aeroplanov. Ruski armadi na Poljskem poveljuje vojni komisar maršal Voronov.

Dajte prečitati današnje število svojemu prijatelju, ki ni naročnik "Glasa Naroda". Če ga pridobite za naročnika, boste vsakega njemu, dosti pa tudi koristili nam, ki se moramo kot izdajatelj tujejezičnega časopisa boriti v sodanjem času s precejšnjimi težavami.

Da bo list odgovarjal svoji svrhi, se mora od dne do dne boljati. K temu nam lahko edine Vi primerate, tako ga pri vsaki priliki priporočate, če se vam zdi Vaša priporočila vredna.

VEŽBANJE V UPORABI PLINSKIH MASK

Kadeti na mornariški vežbalni postaji v San Diego, Cal., se vežbajo v uporabi plinskih mask, predno bodo odpisani na svoje službe na raznih bojnih ladjah. Njihov učitelj je poročnik Otto Scherini, ki stoji na sredi.

Tedenski kotiček

Piše I. BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.

Dva volkova. — Kaj bi rekli o dveh volkovi, ki napadeta in raztrgata mirno ovco pod pretezo, da jo hočeta "osvoboditi"? Isto delata sedaj Hitlerjeva Nemčija in Stalinova Rusija z ubogo Poljsko. Kako sem se motil pred tednom dni, ko sem zapisal, da Rusija bi itak ne napadla Nemčije, ali kakke druge dežele. O, poznamo mi take diktatorske "osvoboditve". Italija je svoj čas osvobodila pol milijona Hrvatov in Slovencev, Mussolini je "osvobodil" Abesince in Albance, Hitler Čeha in Slovaka in zdaj "rešuje" Poljake. Stalin pa hoče "osvoboditi" 11 milijonov Ukrajincev in Belorusov. Ako ni to od strani Rusije podlo bratovsko izdajalstvo, potem ne vem, kaj bi bilo.

Odkod so milijoni? — Včeraj dne 19. septembra so naznanili

listi smrt 77-letnega jeklarskega mojstra Charles M. Schwaba, ustanovnika Bethlehem Steel Corp. Slavili so ga kot velikega filantropa (človekoljuba), ki je zidal šole, cerkve, samostane, in slične zavode. To je vse lepo in pravilno, saj o mrtvih moramo samo dobro govoriti (ker se ne morejo braniti). Za časa svetovne vojne je prejel od agentov nemškega cesarja Viljema ponudbo 100 milijonov dolarjev, ako preneha izdelovati jeklo za zavezniške, kar pa je seveda odklonil, saj kupčija s njimi mu je več prinesla. Nekaj let je bil tudi predsednik U. S. Steel Corp. z letno plačo 1 milijon dolarjev. Najvišje plačani uradniki med vsemi korporacijami. Njegovo osebno premoženje znaša 450 milijonov dolarjev. Listi pa seveda nič ne omenijo, koliko delavskega potu in krvi jih je bilo toliko, ako bi svoje delavske sužnje, ki so se dnevno po 12 ur pri razbeljenih pešeh pekli, nekoliko bolj pravično plačal, kot pa samo dolar in pol.

Hvalevredni čin. — Ko me je pred kratkim zanesla pet na večernem sprehodu na malo 4. Avenue postajo Penn R. R., kjer se ustavljajo samo delavski lokalni vlaki, sem bil priča nenavadnemu dogodku. Vlak je prisopihal in se ustavil samo za dve minuti, da je pobral krdele čakajočih delavcev. Naglo se je spet jel premikati, in ko je bil že v polnem razmahu in en streljaj daleč od postajališča, smo zapazili v teku proti postaji ženo z malim otrokom v naročju in moza zraven, v eni roki velik zavoj, z drugo pa je s klobukom mahal proti odhajajočemu vlaku.

Sprevednik pa, mudec se še od zunaj na vratih, to videvši, da koj signal strojevodnji, ki ni železno kaže samo nemudoma ustavil, ampak jo celo nazaj pognal do postaje, da sta zapoznela potnika vsa vesela lahko stopila.

Is moje zbirke. — Jaz imam pri rokah vedno tri knjige s praznimi listi, takozv. "scrap-books", za lepiti izrezke iz raznih časnikov, tednikov in mesečnikov. Ena je za slovenske stvari, druga za angleške, tretja pa samo za slike. Brskajoč zadnje nedelje popoldne po teh zbirkah, so mi oči obstale pri sledečih stvarih:

"Preveč srečen, da bi živel. Teofil Sanchez iz Mehike si je hotel končati življenje, ker je

bil presrečen. Pomilovanja vreden človek sem — je dejal — ker sem srečen, bogat, imam dobro ženo, izvrstno zdravje, preskrbljene otroke, udane prijatelje, vse, kar si želim, zato ni ničesar več, za kar bi živel in tako si je pogrnal kroglo v glavo, ki pa ni bila smrtonosna."

Madžari se zdaj barbari. — George Dozs, ogrski revolucionar, se je postavil pred 300 leti na čelo vstajske vojske zatiranih kmetov, jo vodil proti njihovim grajskim tlačiteljem, tola končno so ga vjeli in obsodili na strašno počasno smrt: moravili so ga na železni razbeljeni prestol, pritisnili na glavo razbeljeno železno krono in dali mu v roke razbeljeno železno žezlo, podobno kakor hrvaški kumu uporniku in narodnemu mučeniku Matiju Gubcu v Zagrebu. In glejte, nedavno je dala ogrska vlada tiskati pošne znamke v spomin tega nečloveškega krutega barskega dogodka.

Zavidanja vreden. — V ruski samostanu na sveti gori Athos je umrl pred kratkim 82-letni mož Mihajlo Toloto, ki nikoli v življenju ni videl ženske. Ko mu je mati umrla ob njegovem rojstvu, je bil prenešen v samostan, kjer se ne sme nobena ženska prikazati, bil tam vzgojen in postal menih. "Srečen, zavidanja vreden človek!" je vzdihnil marsikateri mož, ko je to poročilo prečital.

Sladko zadoščenje. — Vsi ti, ki ste zadnje sponlad dne 30. aprila godrnjali radi izgube ene ure spanja, boste v soboto ponoči dne 23. septembra oškosodovani, ampak le, če ne boste pozabili o polnoči kazalce na časomerih pomakniti za eno uro nazaj.

Prvi jesenski pozdrav!

NAJ SE OGLASI

Prosim rojake v Ameriki, ako kdo ve, kje se nahaja Franc Zupane, podomače Prelesnik, doma iz Podgorja, pri Kamniku. Ako kdo ve za njega, naj mi sporoči njegov naslov, ako pa čita sam ta oglas, naj se mi oglasi; imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. Zadnjih par let je menda bil v Clevelandu, zato se posebno priporočam clevelandskim rojakom za uslugo. Moj naslov: Valentine Jagodic, Box 4, Noranda, Quebec, Canada. (32)

ADVERTISE IN

"GLAS NARODA"

Peter Zgaga

PRED DVAJSETIMI LETI

ZGANJE

Samo pivo, posebno pa pivo, ki so ga rojaki doma izdelovali, pa ni ustrezalo svojemu namenu.

Grla je bilo treba popraskati z močnejšo tvarino, kajti na-

vada je železna srajca, in česar se Janezek v mladosti naučil, bo Janez v starosti pogrešal. In tako je postal bakren kotel bistveni del domače opreme.

Kotli so bili spočetka pretirano dragi: po petindvajset do petintrideset dolarjev. Saj je samo sklepna bakrena kapa veljala petnajst dolarjev.

Značilno je bilo pa to, da dva kotla nista bila enaka, pa najsi sta prišla iz iste tovarne ali naj ju je delal isti mojster.

Pri naših ljudeh v New Yorku nisem videl večjega kot za petinajst galon. Toda taki so bili že izjema. Najbolj prilicni so bili po pet galon.

Videl sem take z dvojnimi dnom; visoke in ozke ter nizke in debelušaste; z ročaji in brez ročajev; z zavito in ravno cevjo za odtekanje beraške korajže.

Hladilniki so bili leseni, koštrnasti, podolgaсти ali visoki, kot je pač nanesla potreba.

Koj prva leta po uveljavljenju prohibicije so imeli nekateri gospodarji precej sitnosti, kajti stanovanja s kuhinjo, v kateri je bila plinova peč ob eni steni, sink pa ob drugi, niso mogli zarentati.

Peč in sink sta morala biti skupaj ob isti steni, kajti sicer je bilo treba napeljati gumijaste cevi preko vse kuhinje, kar je bilo precej nerodno.

Zganje so kuhali naši rojaki iz vsega mogočega materiala. Najprej so bile na vrsti rozine, potem pa češnje, fige, jagode, pomaranče, grapefruit, rž, ječmen, koruza, krompir, ciklono vino, droži, banane, nagnite hrustke in sploh vse, kar je rodila mati narava.

Ne bom jim odrekal, precejšnji mojstri so bili, brinovec le niso znali skuhati.

Pomagali so si s tem, da so vrgli par pesti brinovih jagod med češnje ali rozine, pa je imela pijača izrazit okus po brinju in ni bila mlečna barva.

Značilno je, da se je vsak pri vseh svetnikih skupaj in še pri svojem patronu posebej priveril, da je zganje dvakrat ali trikrat prekuhan in da je staro najmanj šest mesecev.

Ker nisi bil navzoč pri proceduri, mu nisi mogel oporekati, jezik, grlo in želodec so ti pa povedali, da je šlo samo enkrat skozi cev in da je komaj teden dni izza tistega časa.

Kjer so bili bolj "gospodski", so kotel skrivali kakor gad noge in niso hoteli za ves svet priznati, da ga kuhajo doma.

Služajnemu gostu so postregli s požirkom ter ga pri tem skušali z vso vneto prepričati, da ga jim je prinesel še lani pol pajnta neki prijatelj, ki ga je dobil od nekega svojega prijatelja, kateri ga kuha samo za medicino, ker ima njegova stara mati strašno hud revmatizem.

Roba podprta s takimi dokuzi, je torej morala biti pristna in dobra, pa če je bila ali ne.

Nekoč je bila spravila moja naravnost tako gosposko in postavi se pokorečo družino v nemalo zadrego.

Ko smo po večerji še nekoliko posedeli, stopi v sobo desetleten gospodarjev sinček in skrbno pove gosposdini na ušesa, tako da smo vsi slišali:

— Nič več ne gori in kislo teče. Ali naj ugasnem, mama?

Belgijski obrambni pas

Politika neodvisnosti, piše "Manchester Guardian", je naložila Belgiji ogromna bremenena. Ker nima vojaških pogodb z drugimi državami, mora Belgija sama skrbeti za varnost svojih mej. V primeru vojne lahko postavi Belgija na bojišče 800,000 mož.

Belgijska vojska je dobro opremljena in motorizirana.

Toda oboroževanje je bilo zelo drago. Dokler je bila v veljavi francosko-belgijska vojaška pogodba je belgijski generalni štab vztrajal na tem, da se zgradi vzdolž belgijsko-nemške meje trdnjavske pas, ki je v bistvu nekakšen podaljšek Maginotove linije. Po telenjem ministru, ki je dal pobudo za utrjeni pas, bi se morala belgijska obramba imenovati Devezjeva linija. Ta Devezjeva linija se močno razlikuje od Maginotove linije. Predvsem ni tako globokih podzemskih jarkov in tudi ne tako jakih oklopnih stolpov. Navzlic temu se je Belgija do leta 1936 obdala s trdnjavskim pasom, ki obsega kakšnih 300 utrd. Ta pas sega od francoske meje do meje Luksemburške, prav do tam, kjer se začne holandska meja.

Belgijski stolpi so dobro prikriti. Ceste, ki drže iz Nemčije v Belgijo, so podminirane ter vsebujejo železne ovire in zobe iz betona. Belgijska vlada je posebno ojačila nekatere odseke med Arlovam in Visejem. Trdnjavo Liege so modernizirali, takisto trdnjavo Namur, ki je igrala v svetovni vojni veliko vlogo. Med Arlovam in Visejem je še več vzporodnih obrambnih pasov. Druga obrambna črta Belgije sega od St. Huberta do Neufchateauja in Virtona, nadaljuje pa se vzdolž doline Meuse od Liegea proti Namurju in Dinantu.

Belgijski utrjeni pas ni tako močan kakor Maginotova črta v Franciji, vendar pa dovolj jak, da ustavi sovražnika prehitel pohod na belgijska tla. Da bi se bolj zagotovila, je Belgija zgradila vzdolž reke Skaide še niz posebnih obrambnih stolpov. Poleg tega so v novejšem času zgradili Albertov prekop, ki zapira sovražnika pot posebno preko holandskega Maesirichta. Prekop je pri Castern in Vroenbovenu tako globok, da predstavlja resno nevarnost za vsakogar, ki bi ga skušal prekoračiti. Od Briehdena do Nearharena tvorijo kanali dvojno obrambno črto, ki jo ojačujejo še mnogi oklopní stolpi, utrdbe itd. Belgijska vojska razpolaga tudi s pripravami, ki nasprotnika lahko poženejo v zrak, čim bi hotel izkoristiti ceste na belgijski strani. Mostovi bi bili v tem primeru razstreljeni in voda bi zopet zaplavila cela ozemlja, kakor v svetovni vojni ter povzročila napadalen veliko škodo.

Kratka Dnevna Zgodba

MILAN PUCELJ:

STRAŽA

Čudno, nenadno vzdrhtevo njegovih trepalnic, dalje neke plašne poteze, ki se mu naenkrat sreli govora zbera krog ust in enako naglo zopet razkrope, trepetanje njegovih hladnih in belih prstov, vse to me spominja pri njem na vojno. To so spomini, ki so se zagrizli v živčevje. Teh se ne iznehi več.

Velik je, črn in blede, zobe ima bleščeče bele in zdrave. Včasih kadar se zasmeje, sine iz teh zob za hip sirov, živalski žarek. Vse je kakor oduren blisk. Tudi to je ostalo iz vojskih grozot. Sam je doživel trenutke, kjer ga je pretresal tak grozen smeh.

Njegova povest je bila približno taka:

Ukazano mi je bilo, da stražim na holmu. Eden tistih gričev je bil, ki so ležali po ogromni ravnini, vis enaki, nenadoma butajoči iz tal, kakor bi jih narili ogromni krti. Človeškega bivališča ni bilo ne na desno in nena levo. Rohenje boja je bilo preplašilo tudi ptice in šele v mraku so se pojavile črne silhete velikih rokoplavutajočih ptičev, ki so obletavali in preletavali ravnino in se odurno zadirali.

Ko sem prišel na holm, je bil že trden mrak. Meni nasproti, tam, kjer se je spuščal grič najostreje v dolino, je stalo troje ali četrto debel nekega drevesa brez listja. Morda je bilo tudi drevesa strah tega gmenja in kumenja, pa se je od groze cutilo, nemara so mimo in skozi te veje frčale krogle in odnesle s seboj veje in vejice in listje.

Po nebu so se vozili počasni oblaki. Sivi in modrikasti, združeni v ogromne čete, so se plazili proti jugu. Svetili so se, za njimi je sijala luna. In ko so se vlekli preko neke zorniške plasti, je stopilo iz mraka golo in obrgano vejevje drevesa kakor skupina križev. Bilo je ubogo, revno, in zdelo se je, kakor da prosi usmiljenja te velike zverinske pošasti, te oblake, ki se plazijo na jug, in vso to ogromno črno nebo, ki se pne v temi nad nearečno krajino.

Vse je molčalo, ptičev ni bilo več. Gluha temina je zagrinjala vso daljavo in sredi nje je šumel še nepretrgano dalje grom topov in prasketanje pušk, ki se je naselilo v nseh s tako stanovitostjo, kakor

bi bilo zraslo obenem s sluhom ali vidom.

Daleč za mojim hrbtom je zvenel z mnogimi odmevi glas trobente, ki je naznanjal vojski čas pokoja. Domislil sem se na svojo sobo, na luč na mizi, na knjigo in videl sem se naenkrat, kako se vračam iz kavarne po slabo razsvetljeni alici, odpenjam površnik in segam v žep za ladja na hlačah. In videl sem tudi svojo izvoljenko — ženo drugega — ah, to ne spela v to povest.

Nenadoma se zbudem iz sanj, gledam predse kakor od sanj omanjen, gledam in oblije me groza. Tam ob deblu, dvajset korakov od mene, kdo kleči tam? Puško ima položeno ob licu, namerjeno vame in ves je kakor ulit iz črnega železa. To je sovražna straža.

Vržem se na zemljo, namerim puško in kričim: Kdo si? — Ker ni odziva, ustrelim. Na koncu cevi se zablisne, v notri ni praskne in nalahko zadisi po smodniku. Mesečina krog mene se znaša z rahlim dimom, ki se naglo razkroja in razgublja.

Moj sovražnik kleči dalje in meri vame. Pričakovati je, da sproži vsak trenutek in posledica takega hipa bo, da se mi skloni obraz na mrzlo roso travo. Kropla se mi zabode skozi teme in vrat v notranjost. Takoj zgubim zavest in v nekaj minutah me ni več med živimi.

Kdo je, — zakričim reko in divje, da me zaboli grlo. Čakaj, vraga! — Vnovič namerim in naglo sprožim. Spet koncem cevi blisk, ki zmeša pogled, rahla meglica pred menoj, ki se razgublja, in vonj po smodniku. Zrak je naenkrat čist in pred sabo, dvajset korakov od mene, vidim vojaka, klečečega tesno ob deblu, pri slanjačju puško na lice, neizprosna, strašna. To je gotovo sovražna straža, si mislim. Med tem, ko sem se jaz raztresel v svojih mislih, ko sem videl samega sebe, idočega zvečer po ulici, in pred sabo isto zame tako usodopolno žensko, se je priplazila straža po holmu navzgor, pokleknila ob deblu in namerila. Počutil sem se, kakor bi me zavili v ledene šivanke, ki me zabadajo od vseh strani a hip nato me je žgalo, kakor bi me potaknili v krop. Zobje so mi šklepetali in v divji zmedenosti sem zakričal: Zakaj ne streljaš? Streljaj vendar!

Nič! On kleči in meri. Z desnice pritiskam na puško, ali počiti noče. Vidim naenkrat, da sem že toliko zmeden, da grabim in tlačim na nepravem mestu. Primem prav in sprožim dvakrat zapovrstjo. Pred menoj se dvigne oblak dima ki mi odtrga izpred oči strašnega sovraga. Ko se razkadi, je tema gostejša, drevje v njej skoro izgine. Le še vrhovi se kažejo v negotovi slutnji, debel ni. Preko neba se vlate temni, gosti oblaki, ki so zakrili luno. Jaz sem in čakam. Gledam in oči me pečejo. Polagoma se odmotava deblo, eno, dve, tri tik njih se polagoma razkrija nesigurni obrisi, čokati, nizki, kakor težki parji. To je sovražnik. Trudim se, da bi bil naren. Hočem, da mi boji vseeno. Puško položim v travo in se oglašim: — He, pravim, he, kdo si, odzovi se! Ako nočeš, ti streljaj, tudi jaz ne bom. Človek sem, tudi v vojski. Čemu klečiš naprej, čemu, hudičja, meriš? Pogled! Jaz sem vrge

puško v travo! Ali me, vraga, nerazumeš?

Nič. Razsvetilo se je in vidim ga natančneje. Obraz mu senči kapa, zato mu ni mogoče razločiti lica. Ali dobro opažam, kako tišči puško pod oko in meri krčevito in sovražno. Tiho, tihotapsko dvignem k sebi puško, pomerim in ustrelim. Prisegel bi, da sem ga zadel. Zdaj se zvali na kup, jaz čakam. Roke mu odnehajo, z njimi puška. Ali ne zgodi se, kar pričakujem, on se ne zvali na kupo, roke mu ne omahnejo, puška mu sloni ob licu. Sovrag meri naprej, torej še ni mrtev. Ali živim v sanjah, se vprašujem in potipujem z levico oko, ki je odprto in gleda in vidi. Prepričam se, če res vidi. Pogledam kvisku v oblake, ki plavajo in vidim, kako se giblje. Torej to niso sanje. Jaz čujem, ležim v travi in streljam na sovražnika, ki kleči ob deblu. Mogoče je torej to, da več ne zadenem. Dasi vem, kako dober strelec sem. Prime me srd, tisti topi, hladni srd, ki se ne briga več za lastno nevarnost. Vstanem, stopim tri korake naprej in namerim.

Tak streljaj, ako si človek ako nisi pošast! Kričim. Nato ustrelim sam in vidim natančno, kako se je premaknila sovražnikova kapa na stran. Zdaj je zadet, prisežem. Ves njegov život se je nekoliko zganil. Ali zakaj ne izpusti puške? Padem nazaj v travo in vlečem izza pasa nove naboj. Še enkrat, sklenem pri sebi, ustrelim potem skočim nadenj s kopitom. Teko mi divje nepoznane sekunde.

Za mano v daljavi se odbija jo odmevi trobente. Mojo vojko bude že na noge, kaj se že nagiblje noč. Ustrelim nenadoma, prej kakor sem mislil. Vidim, da je strel brez uspeha. Sovražna straža kleči in meri. Zdaj sem hladen, zdaj bi se metal s smrtjo. Vstanem, obrnem puško narobe, dvignem jo in planem k deblu. Letim nekoliko v ovinku, ker se mi mešajo noge med visoko travo in nizkim grmičevjem, zamahnem nanj od strani, a pridržim udarec: on meri mimo mene naprej. Zgrabim ga za ramo in čutim tako, kakor bi

POŠILJATELJEM DENARJA

Zaradi političnega položaja v Evropi naznanjamo onim, ki so nam poslali denar, da ga pošljemo v stari kraj, da ga začasno držimo, dokler ne prejmemo zagotovila, da bo izplačan brez vseh težkoč.

V tem oziru smo se že obrnili na pristojno mesto ter upamo, da bomo mogli v nekaj dneh sporočiti, da bo zopet mogoče normalno pošiljati denar.

Denar v Italijo je mogoče pošiljati ravno tako kot prej. Ne sprejemamo pa denarja za pošiljatelj v Nemčijo in na Poljsko.

Nobena država ne izplačuje več denarja v dolarjih.

Upamo, da boste po upoštevali in se boste prepričali, da to delamo iz previdnosti, da obvarujemo svoje rojake pred kakim škodo.

Zahvaljujemo se za dosedanje in se priporočamo še za nadaljnjo naklonjenost.

Potniški Oddelek,
Slovenic Publ. Co.

V VOJNO BI RADI

VICTORIA, B. C., 20. sep. — Ministrski predsednik te kanadske province, T. D. Pattullo, pravi, da dobiva vsak dan cele kupa vprašanj glede vstopa v kanadsko armado. Vprašanja oziroma prošnje prihajajo večidel iz Združenih držav. — Kanada zaenkrat še ni mobilizirala in ne potrebuje tujezemskih prostovoljcev.

ZDRUŽENE DRŽAVE SO PROTI VOJNI

ST. PAUL, Minn., 21. sep. — Predsednikova žena je rekla danes časnikarškim poročevalcem, da so Združene države oločno proti vojni. — Nespametno bi blo, — je izjavila, — že vnaprej govoriti, kakšno stališče naj zavzamemo v bodočnosti. Zaenkrat še ne vemo, kaj bi napravili, lahko pa rečem, da nas je pretežna večina proti vojni.

DRAGO POPRAVILLO

PORTSMOUTH, N. H., 21. sep. — A. J. McKee, častnik v inženirskem departmentu tukajšnje ladjedelnice, je izračunal, da bi veljalo popravilo submarina Squalus \$1,400,000. Squalus se je bil potopil, pa so ga pozneje z veliko težavo dvignili iz globine 250 čevljev izpod površino morja.

PREVEČ ZAHVALNIH DM

ELKADER, Ia., 20. sep. — Vse kaže, da bodo prebivalci tega mesta praznovali letos več zahvalnih dni. Predsednik Roosevelt je določil, naj bo Zahvalni dan 23. novembra; governor George A. Wilson je mnenja, da mora pri starem ostati in naj bo Zahvalni dan 30. novembra; okrajni urad supervisorjev se noče zameriti niti predsedniku niti gubernu ter je proklamiral dan 16. novembra za Zahvalni dan. Mestni uradniki pravijo, da bo najbolje praznovati Zahvalni dan 2. novembra.

VROČINA V KALIFORNIJI

LOS ANGELES, Cal., 20. sep. — Južna Kalifornija trpi že štiri dni vsled neznosne vročine. Šestnajst oseb so morali zaradi solnčarice odvzeti v bolnišnico. Toploter kaže 103 stopinje. Po zadnjem vremenskega urada ni bilo že 22 let take vročine.

MEHIKA BO NEVTRALNA

MEXICO CITY, Mehika, 21. sep. — Mehikiški predsednik Cardenas je včeraj proglasil nevtralnost mehiške vlade.

ŠVICA IMA MORNARICO

PARIZ, Francija, 21. sep. — Motorni čolni švicarske vlade patrolirajo po jezeru Constance. Izza izbruha vojne se je jezerski promet z Nemčijo jako zmanjšal.

Dopisi

Brooklyn, N.Y.

Minilo je že deset let, odkar je nastopil zadnjikrat s popolnoma samostojnim koncertom med nami naš operni in koncertni pevec Anton Šubel. Takrat je namenil ves dobiček koncerta za Dom slepcev v starem kraju. Čisti dobiček koncerta za slepce pred desetimi leti je znašal okrog 13,000 din, kateri znesek je Šubel izročil odboru za Dom slepcev v Ljubljani.

Medtem časom je redkokdaj nastopil med nami. Le ob gotovih slavnostnih prilikah je nastopil s par pesmimi na nekaterih slovenskih prireditvah v New Yorku. Bil je preveč zaposlen pri operi ali na samostojnih koncertih kje drugje. Vendar kadarkoli je nastopil med nami, so ljudje vedno zahtevali, da je moral dodajati poleg programa še vedno nekaj pesmi po vrhu.

Kakor je znano, je stavba Slov. Doma v Brooklynu zopet v domačih rokah. Zato je odbor Slovenskega Doma naprosil našega peveca, če bi hotel zopet prirediti tako zaželeni samostojni pevski koncert v dobrobit Slov. Nar. Doma v Brooklynu.

Naš pevec se je temu povabilu radevolje odzval in tako nam bo zapel celo vrsto naših lepih pesmi na koncertu v nedeljo dne 1. oktobra 1939.

Vsakdo ve, kako je Anton Šubel poživljal našo narodno pesem v Združenih državah. Ustanovil je mladinske zborove z namenom, da naša pesem ne bi umrla. Da je v Clevelandu toliko mladinskih zborov, je samo zasluga našega peveca Anton Šubelja. Tudi odrasli pevski zbori so poživili gojitev naše narodne pesni, kar so že mnogokrat priznali razni dopisovalci v slovenskih časopisih.

Pa ne samo med našimi ljudmi, tudi med Amerikanci je vzbudil mnogo zanimanja za našo staro domovino potom naše pesmi. Ponesel jo je od Atlantika do Pacifika.

Po desetih letih bo torej zopet nastopil med nami s popolnoma samostojnim koncertom in to v prid Slov. Nar. Doma. Na programu bo mnogo novih in tudi nekaj starih narodnih pesmi, katere sme že slišati, toda katerim zna pa Šubel vedno vliči novo življenje. Torej ne zamudite tega dneva in udeležite se koncerta v velikem številu, ker s tem ne boste imeli samo velik duševni užitek, ampak boste obenem tudi pomagali Slov. Nar. Domu v Brooklynu, kateri rabi pomoči naroda.

Začetek koncerta bo ob 4. popoldne. Po koncertu je prosta zabava in ples.

Slovenski Nar. Dom vam kliče: Na svidenje!

Poročevalec.

DVE SESTRI — DVA BRATA

Edinstveni primer spremembe psola so imeli na Angleškem, kjer sta dve sestri, ki nista bili niti dvojčici, istočasno postali moška.

Pred štirimi leti sta iz Yarmoutha izginili sestri Marjorie in Daisy Ferow. Starejši je bilo tedaj 13 let, mlajši 11. Navzlic vsemu iskanju, ju niso našli. Sedaj sta se vrnila kot — mladeniča domov.

Marjorie je medtem postala Mare, Daisy pa se je spremenila v Davida. Pod moškimi imeni sta služili kot mornariška vajenca. Medicinska preiskava je ugotovila, da sta postali v resnici dva popolnoma normalna mladeniča.

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUK

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri šamarah. — Med Jeridi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA: Brata Aladkija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 10th STREET

NEW YORK, N.Y.

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi seneci" pri "Oboževalcih ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"? — Kdo bi ne hotel spoznati "Winnetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaročja z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA: Izseljenec. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dedič.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nio-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komandanti in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetov roman. — Sena Bar. — Pri Komandanti. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

AKO NAMERAVATE OBISKATI

SVETOVNO-RAZSTAVO boste rabili

M.A.P.O. Mesta New York

DOBITE JO

BREZPLAČNO

AKO NAROČITE

Sloveniko

Amerikanski

Koledar

ZA 1939

Cena Koledarja je:

50 centov

Imamo jih še nekaj!

"Glas Naroda"

216 WEST 10th STREET

NEW YORK, N.Y.

Priloge pošiljate v poštni

skatli po 2 dromata po 3 centov

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

30

"Dovolj, ako razumem svojega brata," odgovori Truda tiho. "Prerevni smo pač, da bi si mogli prilastiti pravico do ljubezni!"

Charles se nejevoljno vzravna.

"To je vendar neumnost! Kaj pa ima opraviti ljubezen z bogastvom in revščino?"

"Več, kot si mislite. Ako bi bila Iduna ostala revna, bi jo mogel Hans dobiti."

"Iduna vašega brata ni v resnici ljubila in naj jo samo pustijo, da gre, kamor hoče. Nič drugega, kot grda koketka je in hoče vse moške voditi za nos. Ha! Toda čudila se bo! Z njo sem enkrat za vselej gotov!"

Pri teh besedah jo izživajoče pogleda in ko opazi, da so ji oči zažarele, globoko dihne in nadaljuje:

"Tako samo da to veste. In vaš brat naj napravi isto kot jaz in se naj pristržno zaljubi v kako drugo. Jaz sem namreč sedaj v tem!"

In Charles jo tako žareče pogleda, da Truda ne more niti najmanj dvomiti, katera bi bila ta druga. Njeno srce ji bije do grla; sklence roke in jih tesno stisne. Charles to opazi in jo nanekrat z negotovim glasom vpraša:

"Kaj pa delate?"

"Molim," odgovori tiho.

To ga strese.

"Kaj pa molite?"

"Da — da bi bili prav zelo srečni in da bi našli ženo, ki bi vas ljubila tako iskreno, kot zaslužite."

Charles nekaterikrat požre slino, ker ne more govoriti. Slednjič pa pravi hripavo:

"Strašno neroden sem in — na pogled tudi nisem lep. In če se sedaj tudi čez ušesa v katero zaljubim — kdo ve, ako me bo marala."

Truda globoko vzdihne.

"Oh — ako je kdo tako dober kot ste vi, potem ni treba, da je lep. In — okus je vedno zazličen. Možu sploh ni treba, da je lep — samo da je pravi mož."

Charles se vzravna v občutku svoje moči. O, kar se tega tiče — pravi mož je že, četudi se je z Iduno po neumnosti predalec spustil. Ko pa Trudo zopet pogleda, zopet enkrat opazi, da je popolnoma očarljiva. Ko bi jo vtaknil v lepo obleko, kakršno je vedno nosila Iduna, potem bo desetkrat lepša, ko pa Iduna.

"Tako, sedaj pa mi še nekoliko pripovedujte o svojem domu. Kakšne neumnosti pa delajo drugi vaši bratje?"

Truda se zasmeje.

"Filozof, brat Fritz, se je zaljubil v mlado učiteljico. Revna pa je ravno tako kot on in se zaradi tega še dolgo ne moreta poročiti. Moj mlajši brat, Jurij, ki je jurist, se bo najbrže tudi enkrat zaljubil čez ušesa in tudi v kako revno dekle. Toda mislim, da so to edine neumnosti, ki so jih napravili moji bratje in jih bodo mogoče še napravili."

"O nato bodo že pozabili."

"Truda zmaje z glavo."

"No, mi Hollovi smo zvesti; kar se nam je enkrat prikupilo, tega naša sreča nikdar več ne izpusti."

"No — ali že tudi v vašem srcu sedi možki?"

Truda prikimajo, pri tem pa zelo zardi in se obrne od nje. Charles vidi samo njen lep profil in trepetajoče ustnice. Izpod klobuka pa silijo kot oreh rjavi lasje in v mehkih valovih obdajajo nato majhna lica. Charles ve, da je imela Winnie prav — mala Truda ga ljubi. In kako je to prišlo? Sam v resnici ni bil posebno prikupljiv.

Ker pa je bil le preveč kavalir, da si kako dekle, ki se mu je zaupala, spravil v zadrego, pravi naglo:

"Dobro vas bo treba hraniti; presuhi ste in to mora biti sedaj drugače."

Te besede pa Truda popolnoma napačno razume in misli, da mu ne more biti všeč. Ali bi mogla to prej doseči, ako bi bila bolj zalita, bolj okrogla? Moj Bog, saj je rada jedla, toda požretna ne more biti, ako je povabljen. Toda, če mu je bilo kaj do nje, tedaj se je, treba nekoliko boriti za njegovo srce. Ako bi kar takoj vrgla puško v koruzo, bi ga pogrnala zopet kateri drugi v objem. Toda dobrega Charlesa ne bo nobena druga tako rada imela, kot sama.

Molče sedeč eden poleg drugega, se peljeta zadnji del poti. Ze sta na zemlji Fidessejeve domačije in že vidita skozi drevje lepo, veliko hišo. Čez eno minuto že postoji avtomobil pred stopnicami, ki peljejo na teraso. Winnifred pride s starim Johnom ter teče po stopnicah doli. Charles skoči iz avtomobila ter pomaga Trudi izstopiti.

"Winnie, ali ti je ostalo kaj čokolade?" zakliče svoji sestri, ki Trudo pristržno pogleda.

Sestra ga začudeno pogleda.

"Ne; iz dolgega časa sem jo popila."

Kot v divjem obupu si Charles potegne z roko skozi rdeče plave lase.

"No, si jo pa zopet pričela počeno piti. John, hitro v kuhinjo in takoj prinesite veliko posodo čokolade in sanelane poleg. Za mene pa kavo in kaj dobrega jesti."

John naglo odide, Winnie potisne svojo roko pod Trudino pazduho in jo pelje v hišo. Na drugi strani Trude gre Charles. "Torej, še enkrat pristržno dobrodošli, Truda," pravi Winnifred, ko pride s Trudo do hišnega praga.

Charles raztegne svoje roke, tako da nobena ne more v hišo.

"Stojte, to je zgodovinski trenutek! Najprej hočem tudi jaz imenovati svoj izrek. Sreča in blagoslov z vami čez naš prag, gospica Truda."

Truda mu ponudi roko in njene oči so vlažne. Kako vse drugače je bila takaj sprejeta kot pa na Gravensteina, kjer razna gospe Marije in Bate za njo ni nikdo imel prijazne besede.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Razne vesti.

NAJMOČNEJŠA RADIO-ODDAJNA POSTAJA V EVROPI.

Osrednja francoska državna radio postaja je bila doslej radio Pariz, ki je oddajala svoja poročila na val 1648 m. Ta postaja pa je danes močno zastarela. Njena antenska moč ni posebno silna, zato je francoska vlada leta 1936 sklenila, da se zgradi povsem nova radio postaja, ki bo imela reprezentativen značaj in bo preko nje oddajala svoja poročila najboljših francoskih prirediteljev.

Po treh letih priprav in dela, ki se je zaradi stavk tudi nekakrat ustavilo, je nova francoska radio postaja srečno dovršena. To je postaja pri Allauis, 18 km od Le Bourgeta, torej v osrčju Francije. Pri preizkušnjih dosežanih emisij se strokovnjaki ugotovili, da se postaja Allouis sliši izvrstno na ozemlju vse Francije. Njen sander je s tem popolnoma dosežen.

Pri tej postaji velja poudariti, da je to skoro najmočnejša radio postaja v Evropi. Njena antenska moč znaša 450 kw. Ta sila zadostuje, da se bodo oddaje te postaje slišale širom Evrope. Ukrenjeno je vse potrebno tudi za to, da se moč nove postaje lahko takoj zviša na 500 kw. Zato je nova francoska radio oddajna postaja poleg znane ruske oddajne postaje v Moskvi najmočnejša na evropski celine.

BABJEVERNI ANGLEŽI

To spada k Angleški tradiciji, da prevzame nove pokolenje tudi praznovrje prejšnjih pokolenj. V nobeni deželi na

svetu v toliko hišah ne "strah" kakor na Angleškem. Zakleti gradovi in podobne stvari spadajo tam med vsakdanjost. Posebno izrazit pa je na Angleškem strah pred številko 13. Kjer le mogoče, se ji Anglež izogne.

Londonška mestna uprava je pred kratkim na nekem inspekcijskem pohodu skozi mesto ugotovila, da hišnih števil 13 skoraj nikjer ni. Namestu številke 13 je bilo povsod videti številko 12-A. Takšne spremembe si hišni lastniki dovoljujejo večinoma na svojo roko, tako da imajo zavoljo tega težave poštni sli. Popolnoma izključeno je, da bi kakšen hotel ali poslovni lokal, restavrant itd., dobil številko 13.

Lastniki izjavljajo, da bi ohranitev te številke pomenil zanje uničenje. V neki cesti so mestni uradniki našli na hišo, v kateri stane več zdravnikov. Hiša je morala imeti prav za prav številko 13, pa so jo že davno označili z 12-A. Zdravniki so to atemeljili s tem, da nočejo izgubiti svojih pacientov. Tudi brodarke družbe so se uklonile splošnem praznovrju. Na potniških ladjah nimajo kabin s številkami 13, 113, ali 213.

PRVI NAPAD IZ ZRAKA.

Pariški "Excelsior" se je pozanimal za vprašanje, kdaj je letalo (ne zrakoplov) izvršilo prvi napad iz zraka. List ugotavlja, da se je zgodilo to v turško-bolgarski vojni l. 1912, in njegov sofijski dopisnik je nato obiskal moža, ki je to bombardiranje iz zraka izvedel.

To je bolgarski častnik Milkov, ki je napravil svoj pilotski izpit v Parizu in je l. 1912 med balkansko vojno, pilotiral letalo Farmanovega tipa. Takrat je pri letalih šlo še za brzine 100 km na uro.

Milkovu so naročili, naj napravi izvidni polet nad Odrinom. Ugotovi naj položaje turških trdnjavijskih baterij in jih zariše v karto bolgarskega generalnega štaba. Če bi bilo mogoče, naj bi pri tem metal nad Odrin letake, ki naj bi prebivalstvo pozivali, naj se vda.

Milkov je naročilo dobro izvršil. Njegov aparat je letel tako nizko, da so ga dosegale celo krogle iz samokresov, s katerimi so streljali nanj turški vojaki. Čeprav dotlej še ni bilo nobenega letalskega napada iz zraka, je prebivalstvo bežalo s cest. — Letala dotlej še ni bilo nikoli videti in prebivalstvo se je na smrt prestrašilo.

Pravi napad je bil po tem uspešnem poiskusnem poletu dva dni pozneje. Na letališču, navadnem travniku, ki so mu bili pokosili travo, so se zbrali

Poleg poučnih knjig, muzikalij, igre, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCA

v imitirano usnje v. 50
v najfinjši usnje v. 120
v bel celluloid v. 120

RAJSKI GLASOVI

platno vezano 80
v usnje v. (št. 415) 120
v celluloid v. (št. 614) 150

KRISTUS KRALJ

(preko tisoč strani)
sestavil dr. Ivan Vrečar, 175

VEČNO ŽIVLJENJE

(640 strani)
sestavil Gregorij Dečjak, 125

SVETA URA (št. 408)

416 strani; velike črke 150

SVETO PISMO

..... 35

KATOLIŠKI KATEKIZEM

..... 50

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven

fino vezano 35
v usnje vezano 75

CATHOLIC POCKET MANUAL

v fino usnje vezano 1

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

k startu Milkova francoski, ruski in nemški vojaški atee. kakor tudi številni vojni poročevalci. "Bombe" sta predstavljali dve granati, ki se jih naložili na letalo v zaboju.

Milkov je moral granati odvreci lastnoročno in je to storil v bližini železniške postaje. Slišal je pa samo en razpok, druga granata je odpovedala. Psihološki učinek tega bombardiranja, ki se mu moramo danes naravnost smejati, je bil silovit. Prebivalstvo je zračne bombe nazvalo v imenoma "Allahove strelke" in je videlo v njih znamke neizogibnega poraza.

POKLICI VODITELJEV POLJSKE.

Poljski vodili možje, ki so po svojih poklicih vse drugo prejel kakor vojaki.

Maršal Smigly-Rydz je po poklicu umetnostni zgodovinar. Svoj prosti čas je porabil za to, da je obiskal muzeje in proučeval stare rokopise. Ministrski predsednik Skalkowski je zdravnik (in general). Za svojo življenjsko nalogo smatra izboljšati poljsko zdravstvo in higieno od Varšave tja do zadnje vasi. Polkovnik Beck, znanji minister, je po poklicu eksportni trgovec. Polkovnik Koe je bankir, general Długoszowski, eden najvplivnejših vojaških činiteljev v državi pa literat.

V ostalem je značilna neka skupna poteza današnjih voditeljev poljske države. Skoro vsi so nadarjeni za književnost in se udeležujejo v literaturi in umetnosti. Pilsudski na pr. je bil velik pisatelj in pomem-

ben zgodovinar. Šele pozneje je postal to, kar je bil ob svoji smrti: največji borec za poljsko svobodo.

STRELSKI JARKI V LONDONU.

Kako poroča "Politiken" iz Londona, kopljejo tam podnevi in ponoči v parkih ter na cestah v središču mesta in na periferiji strelske jarko, hišne zidove pa oblagajo z vrečami peska. V provinci so mnoge številne železniške postaje, ponovi zavite v temo, cestne svetilke v provinci in mestih so zamenjali z rdečimi svetilkami na olje vzdolž pločnikov. Kinematografe in gledališča so doslej v glavnem zaprli samo v Londonu.

PES. URADNI VREMENSKI PREROK.

Državni vremenoslovni zavod v Hartfordu, Conn., ima psa, ki je kot vremenski prerok, kakor pravi vodja tega tega zavoda, nepogrešljiv. Več mesecev so opazovali, da se pes kakšni dve uri pred vsako ravniho skrije v svojo hišico. Na dan pride spet šele tedaj, ko je nevihta mimo.

Nekega dne se je pes umaknil, ne da bi najmanjši znaki kazali na nevihto. Ko je nevihta vendarle nastala, so sklenili, da se bodo v bodoče zanašali pred vsem na psa. V Hartfordu izdajajo sedaj v resnici napovedi o nevihtah šele tedaj, če jih potrjuje vedenje zanimivega psa. Do danes se ni niti enkrat zmotil.

ADVERJISE "GLAS NARODA"

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5 KNJIG \$ 28

1. Andrej Hofer (Junaški vodja Tirolcev)
2. Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)
3. Beneška Vedeževanka
4. Boj in Zmaga (Josef Spillman)
5. Bošnični Darovi (Rudolf Vrabl)
6. Burška Vojska
7. Cvetke (H. Majar)
8. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
9. Devica Orleanska
10. Dve sliki (Ksaver Meško)
11. Duhovni boj (Lovrenc Skupoli)
12. Fra Diavolo
13. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
14. Gozdovnik, I. zvezek
15. Gozdovnik, II. zvezek (H. Majar)
16. Hudo Brezdn (Fr. Erjavec)
17. Humoreske, Groteske in Satire (Azov in Tefli)
18. Korejska Brata, črtica iz miselnosti v Koreji (Josef Spillman)
19. Krvna Osveta (Dr. Jęglic)
20. Mesija
21. Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
22. Maron, krščanski deček z Libanona
23. Musolino
24. Na Indijskih Otokih
25. Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
26. Parizki Zlatar
27. Patria, Povest iz irske junaške dobe
28. Paberkli iz Roža (Ivan Albrecht)
29. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
30. Požigalec
31. Pravljice (H. Majar)
32. Pravljice in pripovedke za mladino (S. Košutnik)
33. Povesti in Slike (Ksaver Meško)
34. Ptice Selivke (Tagore)
35. Praški Judek (Josip Volec)
36. Pred Nevihito
37. Praprečane Zgodbe. Povesti (Anton Stražar)
38. Prihajaš, povest (Fr. Detela)
39. Prst Božji, I. zvezek
40. Prst Božji, II. zvezek (Anton Keller)
41. Pregarjanje Indijanskih miselnosti (Josef Spillman)
42. Rdeča in bela vrtinca (Anton Huonder)
43. Revolucija na Portugalskem
44. Sisto s Sesto (H. Federer)
45. Skozi širno Indijo
46. Spisi Kristofa Smida
47. Študent naj bo (S. Finžgar)
48. Strahote vojne
49. Sunečki Invalid (S. Košutnik)
50. Sveta Notburga
51. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
52. Večerna pisma (Marja Kmetova)
53. Vrtinar (Tagore)
54. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
55. Vojnimir ali Poganstvo in krst (Josip Ogrinec)
56. Zadnja Kmečka vojska (August Šenoa)
57. Zadnji dnevi nesrečnega kralja S. Košutnik
58. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
59. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
60. Zgodovinske anekdote (Dr. Sarabon)
61. Zlatokopli (Josef Spillman)
62. Zmaj iz Borne, povest iz bosanske zgodovine (S. Košutnik)

(Vezava nekaterih knjig je od ležanja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!
Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA Glas Naroda

216 WEST 18th STREET NEW YORK

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK